Vught

Datum	19 oktober 2021
Onderwerp	Septembercirculaire gemeentefonds 2021
Zaaknummer	Z21 - 232234
Documentnr.	UIT/21 - 453084

Inleiding

Op 21 september 2021, Prinsjesdag, is de septembercirculaire gemeentefonds 2021 gepresenteerd. In deze versie zat een fout. De gecorrigeerde versie van de septembercirculaire is 27 september gepubliceerd. De septembercirculaire informeert ons over ontwikkelingen van de gemeentefondsuitkering naar aanleiding van de Miljoenennota van het Rijk. Ondanks het positieve beeld van deze septembercirculaire, moeten we rekening houden met onzekerheden en risico's.

Voorgeschiedenis

In de meicirculaire 2021 zijn mutaties m.b.t. de voorjaarsnota van het Rijk verwerkt. Tussentijds zijn we geïnformeerd over verschillende besluiten zoals de extra middelen voor de jeugdzorg, compensatie corona enz. die in deze circulaire pas verwerkt zijn. De tussentijdse aanpassingen zijn voor een deel al verwerkt in de programmabegroting 2022.

Inhoudelijk

In dit hoofdstuk gaan we in op de mutaties van het gemeentefonds n.a.v. de septembercirculaire gemeentefonds 2021.

Mutaties septembercirculaire op het meerjarensaldo	2021	2022	2023	2024	2025
3.1 Mutaties gemeentefonds voorgaande jaren	-131	0	0	0	0
3.2 Mutaties gemeentefonds	1.042	1.520	1.082	1.081	1.216
3.3 Mutaties in exploitatie n.a.v. septembercirculaire	-326	-179	-9	-9	-9
Mutatie septembercirculaire	**585**	**1.341**	**1.073**	**1.072**	**1.207**

3.1 Mutaties gemeentefonds voorgaande jaren

Voor uitkeringsjaar 2020 resulteert een ontwikkeling van de uitkeringsbasis (- € 23.265) en een verbeterd inzicht van vooral de loonkostensubsidie (- € 107.695) tot een nadeel van € 130.961 ten opzichte van onze eerdere raming.

3.2 Mutaties gemeentefonds

In onderstaande tabel is een specificatie weergegeven van de mutaties in het gemeentefonds 2021 en volgende jaren n.a.v. de septembercirculaire 2021.

Mutaties (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
a. Mutaties algemene uitkering, incl. taakmutaties					
Accres ontwikkeling	0	888	993	1.013	1.151
Ontwikkeling uitkeringsbasis	84	115	137	193	138
Lagere apparaatskosten (opschalingskorting)	0	410	0	0	0
Plafond BTW compensatiefonds	325	0	0	0	0
Nacalculatie mobiliteitshulpmiddelen Wlz	-28	-25	-23	-22	-22
Uitvoering en implementatie Breed offensief	14	0	0	0	0
Aanpak problematiek jeugdzorg: restant middelen wachttijden	75	0	0	0	0
Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) (compensatie corona)	233	0	0	0	0
Lokale cultuur en buurt- en dorpshuizen (compensatie corona)	89	0	0	0	0
Extra middelen voor re-integratie dienstverlening aan bijstandsgerechtigden (com	0	9	0	0	0
Gemeentelijk schuldenbeleid en bijzondere bijstand (corona compensatie)	0	52	0	0	0
Uitvoeringskosten SVB PGB Trekkingsrechten Jeugd en WMO	0	-46	0	0	0
Jeugdzorg	0	110	0	0	0
Rijksvaccinatieprogramma HPV mannen	0	6	6	6	6
Europese richtlijn energieprestatie gebouwen	4	0	0	0	0
Landelijke structuur interventieteams	0	3	3	3	3
Overige ontwikkelingen	-29	11	-13	-84	-23
Verbeterd inzicht in aantallen	289	0	0	0	0
Subtotaal Algemene Uitkering	*1.056*	*1.533*	*1.103*	*1.109*	*1.253*
b. Mutaties integratie- en decentralisatie-uitkeringen					
-	0	0	0	0	0
Subtotaal Integratie en Decentralisatie-uitkeringen	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
c. Mutaties Integratie uitkering Sociaal Domein					
Participatie	-14	-13	-21	-28	-37
Subtotaal Integratie uitkering Sociaal Domein	*-14*	*-13*	*-21*	*-28*	*-37*
TOTAAL	**1.042**	**1.520**	**1.082**	**1.081**	**1.216**
Waarvan Coronacompensatie	322	61	0	0	0

a. Mutaties algemene uitkering, incl. taakmutaties

Accres ontwikkeling

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van "trap op, trap af" (oftewel normeringssystematiek) hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. Als de uitgaven van het Rijk stijgen, groeit het gemeentefonds verhoudingsgewijs mee en als de uitgaven dalen, krimpt het gemeentefonds verhoudingsgewijs mee. De jaarlijkse toe- of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de " trap op, trap af" methode wordt het accres genoemd.
Nadat de accressen voor 2020 en 2021 zijn vastgeklikt, zijn de accressen vanaf 2022 in deze circulaire weer bijgewerkt.
De accressen zijn opwaarts bijgesteld als gevolg van hogere loon- en prijsontwikkelingen dan tot nu toe aangenomen. Ook na 2022 zijn de accressen opwaarts bijgesteld als gevolg van uitgaven klimaatmaatregelen, compensatie gedupeerden van de kinderopvangtoeslag, zorg en de EU afdrachten.

Ontwikkeling uitkeringsbasis

Omdat het totale bedrag van het gemeentefonds landelijk gelijk blijft, wordt bij een landelijke stijging/daling van de aantallen per maatstaf het bedrag per maatstaf gewijzigd. Dit heeft nu voornamelijk te maken met de ontwikkeling van het aantal minderheden en bijstandontvangers.

Vught

Lagere apparaatskosten (Opschalingskorting)
Het kabinet heeft besloten, net als voor 2020 en 2021, ook de oploop van de opschalingskorting in 2022 incidenteel geschrapt wordt. De reeks eindigt nog wel zoals voorzien in een korting van € 975 miljoen cumulatief in 2025. Het is aan een nieuw kabinet om te besluiten over de opschalingskorting voor 2023 en verder.

Plafond btw-compensatiefonds
De verwachting is dat gemeenten in 2021 minder declareren bij het btw-compensatiefonds dan het vastgestelde plafond.

Nacalculatie mobiliteitsmiddelen Wlz
Op 1 januari is de hulpmiddelenzorg aan cliënten die in een Wlz-instelling wonen vereenvoudigd. Hiervoor zijn in de septembercirculaire 2019 middelen overgeheveld. De structurele nacalculatie vindt nu plaats.

Uitvoering en implementatie Breed offensief
Het wetsontwerp Breed offensief (deze wetswijziging beoogt processen te stroomlijnen en te harmoniseren om op die manier mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te krijgen) is vanwege de demissionaire status van het kabinet controversieel verklaard. Voor de implementatie van de onderdelen die geen wetswijziging vereisen, worden incidenteel middelen ontvangen. De maatregelen richten zich veelal op het gemakkelijker maken voor werkgevers om mensen met een beperking in dienst te nemen.

Aanpak problematiek jeugdzorg: restant middelen wachttijden
In de meicirculaire is € 55 miljoen gereserveerd voor regionale coördinatie en landelijke informatievoorziening ten aanzien van de wachtlijsten specialistische zorg. Inmiddels zijn deze kosten begroot op € 3,175 miljoen. Het restant wordt toegevoegd aan de algemene uitkering als aanvulling op de € 200 miljoen uit de meicirculaire. Deze middelen stelt gemeenten in staat om extra inzet en regie te kunnen voeren op het voorkomen en aanpakken van wachttijden van (regionaal) ingekochte specialistische jeugdzorg op basis van goede data, zodat kwetsbare kinderen de hulp krijgen die ze nodig hebben.

Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)
Een aanvulling voor de Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) tot en met 30 september 2021.

Lokale Cultuur en buurt- en dorpshuizen
Voor de compensatie van de extra uitgaven als gevolg van de coronacrisis zijn middelen beschikbaar gesteld voor lokale cultuur en buurt- en dorpshuizen.

Extra middelen voor re-integratie dienstverlening aan bijstandsgerechtigden
Naast middelen om de reguliere dienstverlening op peil te kunnen houden nu de instroom in de bijstand toeneemt, wordt ook voor 2022 een tijdelijke impuls ontvangen om de dienstverlening aan mensen die vanwege de crisis de bijstand instromen te intensiveren.

Extra middelen voor gemeentelijk schuldenbeleid en bijzondere bijstand
Deze extra middelen zijn gericht op het bieden van snelle hulp en ondersteuning aan mensen die vanwege de crisis te maken krijgen met (dreigende) schulden- en armoedeproblematiek.

Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten Jeugd en Wmo
Ten aanzien van de uitvoeringskosten Sociale Verzekeringsbank (SVB) voor de PGB trekkingsrechten is voor 2022 een bedrag uit de algemene uitkering genomen.

Jeugdzorg
Ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg wordt in 2022 incidenteel € 1.305 miljoen ter beschikking gesteld, bovenop de eerder toegezegde € 300 miljoen voor dit jaar. Hierin is ook meegenomen dat gemeenten uitvoering geven aan maatregelen die in 2022 een besparing € 214 miljoen op de jeugdzorguitgaven opleveren.
In de programmabegroting 2022 is al een indicatief bedrag opgenomen voor deze extra middelen voor de gemeente Vught. De afgerond € 110.000 is het verschil tussen het indicatieve bedrag en het werkelijke bedrag. Een nieuw kabinet zal een besluit moeten nemen over de structurele financiën. Voor de jaren 2023 t/m 2025 hebben het Rijk, VNG en het Interprovinciaal Overleg (IPO) afgesproken dat gemeenten voor een maximum van 75% de bedragen als stelpost mee mogen nemen. Deze zijn al verwerkt in de meerjarenbegroting.

Rijksvaccinatieprogramma HPV mannen
Met ingang van 1 januari 2022 worden naast meisjes ook jongens in het kader van het Rijksvaccinatieprogramma gevaccineerd tegen het HPV-virus. Daarnaast wordt de vaccinatieleeftijd verlaagd naar 10 jaar.

Europese richtlijn energieprestaties gebouwen
Gemeenten zijn verantwoordelijke voor het toezicht en de handhaving op de Europese richtlijn energieprestaties van gebouwen (EPBD III). De herziening van deze regeling leidt tot extra eisen.

Landelijke structuur interventieteams (LSI)
In de LSI werken gemeenten samen met andere overheidsorganisaties ter voorkoming en terugdringing van fraudes, overtreding en misstanden zoals door de LSI aangeduid. Voor de ondersteuning bij de uitvoering van projecten binnen de LSI ontvangen gemeenten deze middelen.

Overige ontwikkelingen
Hieronder is een aantal kleine mutaties verwerkt.

Verbeterd inzicht in aantallen
Deze mutatie bestaat vooral uit een actualisatie van de maatstaf medicijngebruik en een verbeterd inzicht in aantallen loonkostensubsidie.

b. Mutaties integratie- en decentralisatie-uitkeringen

n.v.t.

c. Mutaties integratie-uitkering sociaal domein

Participatie (re-integratie nieuwe doelgroep)
Het UWV voert structureel de no-riskpolis uit voor de gehele gemeentelijke doelgroep banenafspraak en nieuw beschut werk. Elke 5 jaar vindt een herijking plaats van de middelen die hiervoor vanuit de algemene uitkering naar de UWV overgeheveld zijn. Dit jaar bleken de

uitgaven hoger geweest te zijn dan aanvankelijk werd geraamd, waardoor een extra overheveling van de algemene uitkering naar het UWV nodig is

3.3 Mutaties in exploitatie naar aanleiding van de septembercirculaire

Enkele maatregelen uit de septembercirculaire leiden ook tot een aanpassing van budgetten in de begroting.

Mutaties (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) (compensatie corona)	233	0	0	0	0
Lokale cultuur en buurt- en dorpshuizen (compensatie corona)	89	0	0	0	0
Extra middelen voor re-integratie dienstverlening aan bijstandsgerechtigden (compensatie corona)	0	9	0	0	0
Gemeentelijk schuldenbeleid en bijzondere bijstand (corona compensatie)	0	52	0	0	0
Jeugdzorg	0	110	0	0	0
Rijksvaccinatieprogramma HPV mannen	0	6	6	6	6
Europese richtlijn energieprestatie gebouwen	4	0	0	0	0
Landelijke structuur interventieteams	0	3	3	3	3
TOTAAL	**326**	**180**	**9**	**9**	**9**

Compensatie corona
De ontvangen middelen ter compensatie corona zullen toegevoegd worden aan de Stelpost Covid-19.

Jeugdzorg
De nu beschikbaar gestelde compensatie voor de kosten van de Jeugdzorg 2022 is onder andere gebaseerd op het uitgangspunt dat gemeenten uitvoering geven aan de maatregelen die leiden tot een besparing op de kosten van jeugdzorg.

Rijksvaccinatieprogramma HPV mannen
De GGD voert het Rijksvaccinatieprogramma voor ons uit. Zij zullen de bijdrage van de gemeente verhogen voor deze uitbreiding van taken.

Europese richtlijn energieprestaties gebouwen
De Omgevingsdienst Brabant- Noord (ODBN) voert het toezicht en de handhaving op de Europese richtlijn energieprestaties van gebouwen (EPBD III) voor onze gemeente uit. De extra middelen worden hiervoor ingezet.

Landelijke structuur interventieteams (LSI)
Voor de ondersteuning bij de uitvoering van projecten binnen de LSI zijn deze middelen benodigd.

3.4 Aandachtspunten, ontwikkelingen en onzekerheden

- Het nieuwe kabinet zal een besluit nemen over de invoering van het herijkte verdeelmodel voor het gemeentefonds. De invoering van de nieuwe verdeling is gepland op 1 januari

2023. De definitieve uitkomsten van de nieuwe verdeling worden verwacht in de meicirculaire 2022 en het is aannemelijk dat deze financiële consequenties zullen hebben.

- Voor de uitvoeringskosten van de nieuwe taken naar aanleiding van het Klimaatakkoord is € 72,5 miljoen gereserveerd waarvan een deel via de gemeenten zal lopen. Besluitvorming over de uitkeringsvorm en verdeelsystematiek vindt later dit jaar plaats. Het nieuwe kabinet moet een besluit nemen over de totale uitvoeringskosten 2022 t/m 2024.

- Er wordt een vooraankondiging gedaan in verband met de komende compensatie corona:

- Voor de lokale en regionale cultuur is € 51,5 miljoen gereserveerd voor het 3de kwartaal. Het kabinet houdt een vinger aan de pols om te kijken of de financiële situatie naar aanleiding van de coronamaatregelen aanleiding geeft om (een deel van) dit bedrag beschikbaar te stellen.

- Op dit moment wordt gewerkt aan de vaststelling inkomstenderving per gemeente over 2020.

- De beschikbaarheidsvergoeding voor het openbaar vervoer is verlengd tot en met september 2022.

- € 35 miljoen is beschikbaar gesteld voor de SW bedrijven voor de periode 1 januari t/m 1 juli 2021. Dit zal in de decembercirculaire toegevoegd worden aan de integratie uitkering Participatie. Daarnaast is 10 miljoen gereserveerd voor een eventuele aanvullende tegemoetkoming voor de periode 1 juli t/m 1 oktober 2021.

- Het kabinet heeft besloten de inkomstenderving over het gehele jaar 2021 te compenseren.

- De kosten voor toezicht en handhaving in 2021 worden vergoed.

- In de meicirculaire is al een aankondiging gedaan over de compensatie meerkosten Corona 2021 Wmo 2015 en Jeugd. Deze compensatie wordt n.a.v. de najaarsnota, in de decembercirculaire vastgesteld en uitgekeerd.

Standpunt / Besluit college van B en W

De mutaties m.b.t. de septembercirculaire zullen voor 2021 toegelicht worden in de jaarrekening 2021. Voor 2022 en verder worden ze verwerkt in Burap-1 2022 en kadernota 2023.

Ondanks de positieve uitkomsten van deze septembercirculaire, moeten we concluderen dat we nog steeds in onzekere tijden leven. De extra middelen zijn hard nodig voor de dossiers en ontwikkelingen die nog niet in de begroting verwerkt zijn (te denken valt o.a. aan de herverdeling gemeentefonds, businesscases IHP, grotere uitkeringsbasis, ontwikkelingen arbeidsmarkt en CAO, leges Rijksinfra en gebiedsontwikkeling de Baarzen).

Uitgangspunt voor het college blijft een sluitende begroting die voldoet aan het toezichtkader van de provincie. Het college zal zich blijven beraden hoe om te gaan met de onzekerheden en het meerjarensaldo.

Burgemeester en wethouders van Vught,

de secretaris,	de burgemeester,
drs. H.C. de Visch Eybergen	R.J. van de Mortel

Bijlage(n):

1. Septembercirculaire gemeentefonds 2021